

Błogosławiona Juta – „Siostra ubogich” patronka Chełmży (4)

Dzisiejszy artykuł poświęcony będzie dziejom kultu bł. Juty. Na przestrzeni wieków przechodził on wiele przemian i charakteryzował się różną intensywnością. Początki czci przyćmione przez reformację oraz kolejne rozbiory Polski miały wpływ destrukcyjny, ale nie spowodowały całkowitego upadku. Odrodzenie kultu Błogosławionej przypada na okres odzyskania przez Polskę niepodległości po I wojnie światowej. Przełomowym momentem dla rozwoju kultu było ustanowienie ogólnodiecezjalnego odpustu ku czci bł. Juty przez biskupa Mariana Przykuckiego w 1984 r. Tenże biskup ogłosił Jutę Patronką Dziel Miłosierdzia Diecezji Chełmińskiej. Wartym podkreślenia jest fakt, że w roku 1999, w związku z przyjazdem papieża Jana Pawła II do Torunia (gdzie celebrował On nabożeństwo czerwcowe) zwrócono uwagę na postać bł. Juty jako prekursora kultu Najświętszego Serca Jezusowego w Diecezji Toruńskiej.

Renowacja w XX wieku

Odrodzenie kultu Błogosławionej przypada na okres odzyskania przez Polskę niepodległości po I wojnie światowej. Miał on jednak charakter lokalny – Juta była czczona tylko w Chełmży jako patronka.

Na postać błogosławionej Juty uwagę zwrócił ksiądz Józef Szydzik. Ułożył on modlitwę za jej wstawiennictwem, którą w 1927 r. zatwierdził biskup Stanisław Okoniewski. Tenże biskup 20 VII 1937 r. poświęcił kaplicę w Bielczynach, wybudowaną z inicjatywy księdza Szydzika, według projektu inżyniera Stefana Cybichowskiego. Wybudowano ją na miejscu starej, zniszczonej w czasie „potopu” szwedzkiego, na północ od Jeiora Głuchowskiego, tam gdzie wg tradycji mieściła się pustelnia błogosławionej Juty. Prałatowi Szydzikowi, ówczesnemu proboszczowi parafii chełmińskiej, przypisuje się autorstwo litanii ku czci błogosławionej Juty, którą ułożył z myślą o szerzeniu jej kultu. Dzięki jego staraniom w 1928 roku ukazał się *Posłaniec błogosławionej Juty*, w którym, pisze... *niniejszy kalendarz niechże się stanie chodź małym pyłkiem przyczynienia się do ożywienia czci błogosławionej. Co daj Boże.* Słowa te wyrażają wielkie pragnienie księdza, aby kult Juty na nowo rozkwitł i objął wiernych całej diecezji.

Po II wojnie światowej duszpasterze parafii chełmińskiej, obciążeni licznymi obowiązkami, wynikającymi z braku duchownych, nie podjęli starań w zakresie ożywienia kultu Błogosławionej. Ponadto pożar kościoła pokatedralnego w Chełmży, w roku 1950, cały wysiłek kapłanów i parafian skierował na odbudowę zabytkowej świątyni. Te okoliczności spowodowały, że dopiero w latach siedemdziesiątych bieżącego stulecia znów zaczęto interesować się postacią błogosławionej Juty.

Godliwym czcicielem pustelnicy z Bielczyn, który w znaczący sposób przyczynił się do ożywienia jej kultu, był ksiądz infułat Alfons Groszkowski. Początkowo okazjonalnie organizował nabożeństwa i Msze św. w niedziele i święta przy kaplicy ku czci Błogosławionej w Bielczynach. Dzięki Jego długoletnim staraniom w latach 1981-1984 udało się rozbudować i upiększyć bielczyńską kaplicę łącznie z otoczenie okolonym kamiennym murkiem i pięcioma monumentalnymi

rzeźbami. Z inicjatywy księdza Groszkowskiego wprowadzono również odpust lokalny oraz wydano zbiory modlitw i pieśni ku czci błogosławionej Juty.

Rzecznikiem rozwoju kultu *siostry ubogich* był także ordynariusz Diecezji Chełmińskiej biskup Przykucki. On patronował rozbudowie kaplicy w Bielczynach, a 8 maja 1984r. skierował do kapłanów i diecezjan obszernie *słowo pasterskie zapowiadające ożywienie kultu błogosławionej Juty*, które odczytano we wszystkich kościołach diecezji w niedzielę 13 maja. W swoim mieście biskup ukazała sylwetkę błogosławionej, drogę jej życia oraz przedstawił motywację ożywienia kultu. Biskup Przykucki ogłosił Jutę Patronką Dziel Miłosierdzia Diecezji Chełmińskiej. Uwrażliwił także wiernych na problem miłosierdzia chrześcijańskiego, wskazując jednocześnie na konieczność rozwijania akcji charytatywnych. Tenże biskup dla wzmocnienia kultu ustanowił odpust ogólnodiecezjalny ku czci błogosławionej Juty, przypadający na trzecią niedzielę maja. Pierwszy odpust odbył się 20 maja 1984r. przy licznych udziale duchowieństwa i wiernych. Uroczystości przewodniczył ksiądz biskup Marian Przykucki, który w obecności zgromadzonych dokonał poświęcenia bielczyńskiego sanktuarium. W latach 80-tych uroczystości odpustowe odbywały się przez całą oktawę w Bielczynach a w bazylice konkatedralnej każdego 12 dnia miesiąca (na pamiątkę dnia śmierci błogosławionej.) oprócz Mszy św. przy ołtarzu błogosławionej Juty odprawiane były specjalne nabożeństwa ku jej czci.

Przykładowy porządek służby Bożej związanej z uroczystościami ku czci błogosławionej Juty przedstawiał się następująco: główne uroczystości odbywały się w niedzielę, podczas której odprawiano trzy Msze św., w tym sumę odpustową. Na ten dzień przewidziane były również godziniki ku czci Matki Boskiej oraz nabożeństwo wraz z Apelem Jasnogórkim. Kolejne dni obejmowała oktawa nabożeństw ku czci błogosławionej Juty. W czasie jej trwania każdego dnia sprawowana była Eucharystia ze szczególnym udziałem grup wiernych, np. Czcieli Żywego Różańca, rolników, dzieci i młodzieży, pracowników i Miłosierdzia. Tradycją było iż ostatni dzień oktawy był dekanalnym dniem Służby Liturgicznej.

Dorota Jarocka